

-
7. Οι 300 των Θερμοπυλών· τρέσαντες;
Εμμανουήλ Μικρογιαννάκης
11. Η Επέμβαση των ΗΠΑ στο Ιράκ: Πολιτική και Στρατηγική Ανάλυση.
Χαράλαμπος Παπασωτηρίου
31. Συρία – Ιράκ: Μία Κατ’ανάγκην Συμμαχία;
Αντώνης Δεριζιώτης
49. Το “Ανεξάρτητο Κόσοβο” και τα Ζητήματα Ασφαλείας του Κράτους του Ισραήλ.
Ιωάννης Θ. Μάζης
54. Η Ισλαμιστική Τρομοκρατία στην Περιοχή της Αλβανίας και της ΠΓΔΜ.
Βιβιάνα Τσιούμα
62. Τα Μικρά Κράτη και η Στρατηγική τους στο Διεθνές Σύστημα: Η Περιπτώσιολογική Μελέτη της Κύπρου.
Ευαγόρου Α. Ευαγόρας
72. Από την «Εθνική Θέση» στην «Συντηρητική Δημοκρατία»: Οι Ιδεολογικές Αναφορές του Ισλαμικού Κινήματος στην Τουρκία.
Κωνσταντίνος Χρ. Γώγος
85. Οι Πόλεμοι του Μέλλοντος: Η Περίπτωση της Σομαλίας και η Κρίση στην Ανατολική Αφρική.
Σωτήριος Σ. Λίβας
94. «Είναι η Θεωρία Ανόητη! Ή Μήπως Όχι;» Οι Διεθνείς Σχέσεις στην Ελλάδα: Ελληνική ή Αμερικανική Κοινωνική Επιστήμη;
Κυριάκος Μικέλης
110. Περί Συντηρητικών και «Νεο-Συντηρητικών»: Μία Συμβολή στην Πολιτική Φιλοσοφία των Διεθνών Σχέσεων.
Ηλίας Ηλιόπουλος
120. Η Λαθρομετανάστευση ως Μορφή Οργανωμένου Εγκλήματος, Απειλή για την Άμυνα και Ασφάλεια του Περιφερειακού Συστήματος της Ε.Ε.
Νίκος Κ. Δεινός

ΒΗΜΑ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΛΟΓΟΥ:

151. Μεθοδολογία Συγγραφής μίας Γεωπολιτικής Ανάλυσης. Δομή, Έννοιες και Όροι.
Ιωάννης Θ. Μάζης
156. Νοητικά Σχήματα και Δομικά Στοιχεία της Αφαιρετικής Στρατηγικής.
Νικόλαος Λυγερός

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ:

174. Η γεωπολιτική της Ευρύτερης Μέσης Ανατολής και η Τουρκία
*από τον Μάριο Ευρυβιάδη,
τον Παναγιώτη Κριμπά
και τον Κωνσταντίνο Γρίβα*
179. «Άπομνημονεύματα, ήτοι Ίστορία τῆς Ἐπαναστάσεως τῶν Ἑλλήνων (1821-1843)»
από τον Ιωάννη Θ. Μάζη

Το “Ανεξάρτητο Κόσοβο” και τα Ζητήματα Ασφαλείας του Κράτους του Ισραήλ

Ιωάννης Θ. Μάζης
Καθηγητής Γεωπολιτικής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Περίληψη

Το άρθρο παρουσιάζει τις αντιδράσεις δύο σημαντικών Αμερικανών συντηρητικών αναλυτών όπως αυτές διατυπώθηκαν στο Besa Center of Strategic Studies το φθινόπωρο του 2007 έναντι της πιθανής μονομερούς (από αλβανικής πλευράς) ανακήρυξης της ανεξαρτησίας του Κοσόβου. Οι δύο αναλυτές, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα γεωστρατηγικά προβλήματα του Ισραήλ, εκτιμούν ότι η δημιουργία του νέου κράτους επιζητά να αποδώσει μέρος της περιοχής του κράτους σε μία βίαιη αλβανο-ισλαμική μειονότητα ελπίζοντας ματαιώς να εξευμενίσει τον ισλαμικό κόσμο, δίδοντας όμως τελικώς, νέα ώθηση στην αυξανόμενη εξάπλωση της ισλαμικής επιρροής στην Ευρώπη. Επίσης θεωρούν ότι παραβλέπεται το γεγονός πως οι ηγέτες του εν δυνάμει κράτους έχουν διαφθαρεί από την τρομοκρατία, την εγκληματικότητα και από τεκμηριωμένες σχέσεις με το διεθνές ισλαμιστικό ιεροπολεμικό κίνημα. Αξιολογούν επίσης ότι μία τέτοια λύση αποδεικνύει μία κυνική μεταμοντέρνα περιφρόνηση για όλες τις διεκδικήσεις που βασίζονται σε ιστορικά δικαιώματα και στην ιδεολογική σπουδαιότητα ενός τμήματος γης για ένα έθνος. Επίσης υπογραμμίζει το ελληνικό ενδιαφέρον, σε επίπεδο εξωτερικής πολιτικής, αναφορικώς με μία παρόμοια εξέλιξη.

Λέξεις-Κλειδιά: James Jatras, Serge Trifkovic, Μάρτι Αχυσάαρι, Τζίπι Λίβνι, Κοντολίζα Ράϊς, Κόσοβο, Ισραήλ, βαλκανικό ισλαμιστικό κίνημα.

Ένα από τα σημαντικότερα ισραηλινά πανεπιστημιακά Ινστιτούτα Στρατηγικών Σπουδών του Ισραήλ, το Begin-Sadat Center of Strategic Studies/Bar Ilan University-Tel Aviv φιλοξένησε τον παρελθόντα Σεπτέμβριο σειρά επιστημονικών ημερίδων με επιφανείς εισηγητές και θέμα το «πρόβλημα του Κοσόβου». Το υλικό όμως το οποίο επέλεξε να δημοσιεύσει και να αναρτήσει στο διαδίκτυο ήταν αυτό της εισηγήσεως των κ.κ. **James Jatras**, Διευθυντού του Αμερικανικού Συμβουλίου για το Κόσοβο στην Ουάσινγκτον, και πρώην Διπλωμάτου και Ανώτερου Ερευνητού της US Senate Republican Policy Committee και **Serge Trifkovic**, Υπεύθυνου Σύνταξης για θέματα Εξωτερικών Υποθέσεων της Επιθεωρήσεως «Chronicles: A Magazine of American Culture» που εκδίδεται από το The Rockford Institute και συγγραφέα -του πρόσφατου- «Defeating Jihad: How the War on Terror May Yet Be Won, in Spite of Ourselves».

Οι δύο σημαντικοί αναλυτές υποστηρίζουν σχετικά με την υπόθεση ανεξαρτητοποίησης του Κοσόβου ότι η ισχυρή αμερικανική υποστήριξη για την ανεξαρτησία του Κοσόβου είναι επιζήμια για τα συμφέροντα του Ισραήλ. Θεωρούν ότι: «η αμερικανική θέση βασίζεται στην πεποίθηση ότι η επίλυση της μακροχρόνιας αυτής διαμάχης μπορεί και πρέπει να επιβληθεί στις εμπλεκόμενες παρατάξεις από εξωτερικές δυνάμεις». Επιπλέον, εκτιμούν ότι: «η δημιουργία του νέου κράτους επιζητά να αποδώσει μέρος της περιοχής του κράτους σε μία βίαιη αλβανο-ισλαμική μειονότητα ελπίζοντας ματαιώς να

εξευμενίσει τον ισλαμικό κόσμο, δίδοντας όμως τελικώς, νέα ώθηση στην αυξανόμενη εξάπλωση της ισλαμικής επιρροής στην Ευρώπη.

Επίσης, παραβλέπει το γεγονός ότι οι ηγέτες του εν δυνάμει κράτους έχουν διαφθαρεί από την τρομοκρατία, την εγκληματικότητα και από τεκμηριωμένες σχέσεις με το διεθνές ισλαμιστικό ιεροπολεμικό κίνημα». Αξιολογούν επίσης ότι μια τέτοια λύση «αποδεικνύει μία κυνική μεταμοντέρνα περιφρόνηση για όλες τις διεκδικήσεις που βασίζονται σε ιστορικά δικαιώματα και στην ιδεολογική σπουδαιότητα ενός τμήματος γης για ένα έθνος».

Καταλήγουν δε στο συμπέρασμα ότι: «Το συμφέρον του Ισραήλ είναι να επαναλαμβάνει την ήδη διατυπωθείσα στάση του, ότι οιαδήποτε λύση για το Κόσοβο πρέπει να βασίζεται στη συμφωνία και των δύο αντιπάλων πλευρών. Επιπλέον, η Ισραηλινή κυβέρνηση πρέπει να διακηρύξει ότι δεν θα αναγνωρίσει οιαδήποτε αυτοαποκαλούμενο “κράτος” εκτός και εάν η ανεξαρτησία του επιδοκιμαστεί από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ».

Ιστορικό

Το ιστορικό της υποθέσεως όπως το παρουσιάζουν οι δύο αναλυτές, στο πανίσχυρο από πλευράς επιρροής στις ΗΠΑ, ισραηλινό think tank, έχει μεγάλο ενδιαφέρον για τούτο το παραθέτω αυτολεξει:

«Υπάρχει ένα μικρό τμήμα διαφιλονικούμενης γης, πλούσιο σε ιστορία αλλά φτωχό από οιαδήποτε άλλη άποψη, της οποίας ο κυρίαρχος πληθυσμός των δύο εκατομμυρίων Μουσουλμάνων θέλει να το μετατρέψει σε ένα ανεξάρτητο, διεθνώς αναγνωρισμένο κράτος. Ενώ η εν λόγω φιλοδοξία υποστηρίζεται από τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ευρωπαϊκή Ένωση και το μεγαλύτερο μέρος της διεθνούς κοινότητας, μία τέτοια πράξη θα άνοιγε το κουτί της Πανδώρας σε γεωπολιτικά, νομικά, ηθικά θέματα και θέματα ασφαλείας και θα δημιουργούσε μία μαύρη τρύπα αναρχίας, ενδημικής διαφθοράς και τρομοκρατίας του ιεροπολεμικού ισλαμιστικού κινήματος (jihadist)».

Προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η περιοχή για την οποία γίνεται λόγος δεν βρίσκεται στην Μέση Ανατολή αλλά στην Ευρώπη. Η κατάσταση του Κοσόβου, της νότιας επαρχίας της Σερβίας (Κόσοβο και Μετόχια) παραμένει αντικείμενο διαμάχης οκτώ χρόνια αφότου περιήλθε στον έλεγχο του ΟΗΕ και του ΝΑΤΟ την άνοιξη του 1999.

Στο προσεχές μέλλον, η Ουάσιγκτον αναμένεται να δώσει την τελική έγκριση προκειμένου να διαχωρίσει το Κόσοβο από την Σερβία και να ιδρύσει ένα ανεξάρτητο κράτος από Μουσουλμάνους Αλβανούς. Ο γύρος διαπραγματεύσεων διάρκειας τεσσάρων μηνών συνεχίζεται έως τις 10 Δεκεμβρίου, με την μεσολάβηση της «Τρόικας»—ΗΠΑ/ΕΕ/Ρωσίας. Οι εν λόγω ομιλίες αποδεικνύονται ανεπιτυχείς στην εύρεση συμβιβαστικής λύσης όπως και οι προηγούμενες προσπάθειες του Μάρτι Αχτισάρι, του πρώην διαμεσολαβητή του ΟΗΕ. Ο κ. Αχτισάρι συνέθεσε ένα σχέδιο, που αποκαλύφθηκε τον Φεβρουάριο του 2007, και το οποίο θα αναγνώριζε την ανεξαρτησία του Κοσόβου, παρά τις αντιρρήσεις της Σερβίας. Μόνο η βεβαιότητα ότι η Ρωσία θα έθετε βέτο στο Συμβούλιο Ασφαλείας απέτρεψε την υιοθέτηση του σχεδίου.

Η απιθανότητα συμφωνίας μετά από διαπραγματεύσεις είναι το άμεσο αποτέλεσμα της υπόσχεσης της Ουάσιγκτον να παρέχει ανεξαρτησία στους Αλβανούς οπαδούς της απόδοσης «με τον ένα ή τον άλλον τρόπο» (σύμφωνα με τα λόγια της Υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ Condoleezza Rice) κάτι το οποίο σημαίνει ότι οι Αλβανοί δεν έχουν κίνητρο να συμβιβαστούν. Η κυβέρνηση Μπους είναι ολόψυχα αφοσιωμένη –τουλάχιστον στον ίδιο βαθμό σε σχέση με την προκάτοχό της- στην υπόθεση των Αλβανών του Κοσόβου. Από την στιγμή που αποκλείστηκε η επιλογή του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, τα προγνωστικά προβάλλουν εντός τους έτους μία μονομερή διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου και της αναγνώρισής του από τις ΗΠΑ, παρά την απουσία Απόφασης του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ που θα παρέχει μια τέτοια αναγνώριση.

Η Ουάσιγκτον ασκεί πίεση στις χώρες της ΕΕ προκειμένου να σταματήσουν την δεδηλωμένη πολιτική τους να ενεργούν στο πλαίσιο του ΟΗΕ και να ταχθούν στο πλευρό της Ουάσιγκτον. Οι ΗΠΑ επίσης αποβλέπουν στην στήριξη σημαντικών συμμάχων της εκτός της ΕΕ -ο Καναδάς, η Τουρκία και το Ισραήλ είναι μεταξύ των πιο πιθανών υποψηφίων- για να ακολουθήσουν το παράδειγμά της και να προβούν στην αναγνώριση του αυτοαποκαλούμενου κράτους του Κοσόβου.

Το σενάριο μονομερούς ανεξαρτησίας μπορεί να τελειώσει έως τις 10 Δεκεμβρίου, την ημερομηνία που η Τρόικα υποχρεούται να αναφέρει στον Γενικό Γραμματέα το αποτέλεσμα των προσπαθειών της. Οι ΗΠΑ απείλησαν ότι θα αναγνώρισουν το Κόσοβο έπειτα από μονομερή διακήρυξη ανεξαρτησίας, αλλά ευτυχώς, ούτε η διακήρυξη ούτε η αναγνώριση είναι σίγουρη. Πιθανόν η Ουάσιγκτον να συναντούσε εμπόδια στην υλοποίηση του εν λόγω βήματος εάν είχε λόγο να πιστεύει ότι οι άλλες χώρες, και -αξίζει να σημειωθεί- οι πιο στενοί της σύμμαχοι, δεν θα ακολουθούσαν το παράδειγμα των ΗΠΑ.

Ενώ μπορεί να μην είναι άμεσα προφανές στους περισσότερους Ισραηλινούς, η απόφαση της Ιερουσαλήμ να ακολουθήσει την ηγεσία της Ουάσιγκτον μπορεί να αποτελέσει έναν από τους πιο σημαντικούς παράγοντες στο εν εξελίξει δράμα. Η πιθανότητα ότι Ισραηλινοί πολιτικοί ηγέτες είναι προετοιμασμένοι να επιδείξουν καθαρή σκέψη και ρεαλισμό, στοιχεία που δυστυχώς λείπουν από την Ουάσιγκτον και να πουν «Όχι» στην απόδοξη του Κοσόβου από την Σερβία μπορεί να είναι ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες στην αποτροπή της Ουάσιγκτον να οπισθοχωρήσει από την αρχή της καταστροφής εν τη γενέσει της».

Οι επιπτώσεις για το Ισραήλ

Οι δύο έγκυροι αυτοί αναλυτές παραθέτουν τα εξής επιχειρήματα εναντίον μίας πιθανής ανεξαρτητοποίησης του Κοσόβου, και μάλιστα με μονομερή ανακήρυξη ανεξαρτησίας από την αλβανοκοσοβαρική πλευρά, η οποία θα έπληττε σοβαρότατα τα ισραηλινά εθνικά συμφέροντα:

1. Θεωρούν ότι θα δημιουργούσε ένα σοβαρό νομικό προηγούμενο μονομερούς ανακηρύξεως Ανεξαρτήτου Παλαιστινιακού κράτους από πλευράς της Παλαιστινιακής Αρχής, ενώ ο διάλογος για το σκοπό αυτό συνεχίζεται.

2. Θεωρούν ότι ανάλογες πρακτικές, θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν στις περιοχές της Ιουδαίας και της Σαμάρειας -που δεν αποτελούν επισήμως τμήματα της ισραηλινής επικράτειας- αλλά και σε περιοχές όπως η νότια Γαλιλαία και τμήματα της Νεγκέβ, όπου οι μη ισραηλίτες έχουν, ή μπορούν ουσιαστικά να αποκτήσουν πλειοψηφία σε τοπικό επίπεδο. Σήμερα ο μουσουλμανικός πληθυσμός του Ισραήλ μόλις υπερβαίνει το 20 τοις εκατό, όπως σχεδόν ισχύει στην περίπτωση της Σερβίας εάν συμπεριληφθεί και το Κόσοβο. Εάν λοιπόν σήμερα οι Αλβανοί μουσουλμάνοι μπορούν να απαιτήσουν απόσχιση από την Σερβία, αναφερόμενοι στα «δεινά του παρελθόντος», ασφαλώς θα μπορούσαν να τους μιμηθούν και οι Άραβες του Ισραήλ αύριο;

3. Αν η Ουάσιγκτον αγνοήσει τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας θα υποτιμούσε το δικαίωμα αρνησικυρίας της Ρωσίας. Συνεπώς υποτιμάται εν γένει η ισχύς του βέτο αυτή καθ' αυτή, τουλάχιστον όσον αφορά την προστασία ενός μόνιμου μέλους από μικρότερα κράτη. Δεδομένης δε της συχνότητας των Αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ εναντίον του Ισραήλ που αναχαιτίσθησαν από το βέτο των ΗΠΑ, το πλήγμα της ισχύος του βέτο, αποβαίνει καταστροφική για το Ισραήλ στο μέλλον.

4. Εκτιμούν ότι μία ισλαμική «νίκη» στο Κόσοβο θα διήγειρε απλούστατα την απαίτηση των οπαδών της τζιχάντ για περαιτέρω προνόμια σε άλλες περιοχές.

5. Η δημιουργία ενός δεύτερου ισλαμικού κράτους στα Βαλκάνια (μετά την Βοσνία, η οποία θεωρείται μουσουλμανική χώρα ακόμη, παρά την δημογραφική υπεροχή των Χριστιανικών πληθυσμών) θα ενίσχυε περαιτέρω την αύξηση της ισλαμικής επιρροής στην Ευρώπη η οποία καταλήγει τελικώς εναντίον της πολιτικής ασφαλείας του Ισραήλ στο εσωτερικό της επικράτειάς του.

6. Θεωρούν ότι «εάν η Σερβία μπορεί να στερηθεί την Ιερουσαλήμ της (Σ.Σ. το Κόσοβο) σήμερα, θα μπορούσαν οι Παλαιστίνιοι να διεκδικήσουν από το Ισραήλ την Ιερουσαλήμ (Al Quds) ως πρωτεύουσα ενός ανεξάρτητου Παλαιστινιακού Κράτους».

7. Καταθέτουν ότι η τρομοκρατία και η εγκληματικότητα έχει διαφθείρει κορυφαίους Αλβανούς ηγέτες του Κοσόβου και ότι το παρελθόν τους υποδεικνύει ενδημική αδυναμία να αναπτύξουν μία σταθερή, πολιτισμένη δημοκρατική διακυβέρνηση ενώ θεωρούν ότι «οι σημερινές Πρίστινα και Ροδύενο θυμίζουν τη Γάζα ή τη Ραμάλα- με τεμένη που χρηματοδοτούνται από την Σαουδική Αραβία, ένοπλες πολιτοφυλακές, κ.τ.λ.»

Η ισραηλινή επιρροή

Οι James Jatras και Serge Trifkovic προτείνουν δύο βασικούς τομείς στους οποίους το Ισραήλ μπορεί να παρέμβει καθοριστικά:

1) η ισραηλινή κυβέρνηση να αναδιατυπώσει την θέση της δημοσίως εναντίον μίας έξωθεν επιβεβλημένης λύσεως. Όταν ο τότε Υπουργός Εξωτερικών

της Σερβίας, Vuk Draskovic επισκέφτηκε το Ισραήλ πέρσι, η Ισραηλινή ομόλογός του κυρία Tzipi Livni δήλωσε ξεκάθαρα την αντίθεση του Ισραήλ σε μία επιβεβλημένη λύση. Μπορεί να το ανακοινώσει αυτό στις διμερείς επαφές της με την Ουάσιγκτον και άλλες πρωτεύουσες, ιδίως στην Ευρώπη. Θα ήταν επίσης απαραίτητο για την Κνεσέτ να καταλήξει σε μία απόφαση με αυτόν τον σκοπό.

2) Να ενημερωθούν οι μη πληροφορημένοι υποστηρικτές της ανεξαρτησίας του Κοσόβου στις ΗΠΑ μεταξύ των οποίων υπάρχουν πολλοί πραγματικοί φίλοι και υποστηρικτές του Ισραήλ που δεν έχουν όμως αντιληφθεί ότι η συνηγορία τους μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις για την ασφάλεια του Ισραήλ. Τέτοιου είδους υπέρμαχοι βρίσκονται μεταξύ των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ομάδων δημόσιας πολιτικής και think tanks, υποστηρικτικών οργανισμών και άλλων κέντρων επιρροής που εκπροσωπούν συγκεκριμένα την αμερικανικανο-εβραϊκή κοινότητα, τους φιλελεύθερους, τους νεοσυντηρητικούς και στοιχεία της Χριστιανικής κοινότητας.

Συμπερασματικά οι δύο έγκριτοι αναλυτές, εκτιμώντας ότι η στρατιωτική και αμυντική εμπειρία του Ισραήλ με την τρομοκρατία γίνεται σεβαστή από τους αμερικανικούς τομείς άμυνας, από υπηρεσίες πληροφοριών και ασφαλείας εντός και εκτός κυβερνήσεως, και στους κλάδους της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας, προτείνουν να υπάρχει ενημέρωση από Ισραηλινούς συνομιλητές σε κάθε τέτοιου είδους επαφή με τις αμερικανικές αρχές, ότι η εσφαλμένη λύση ανεξαρτησίας του Κοσόβου θα είχε αρνητικό αποτέλεσμα για το Ισραήλ.

Τα επιχειρήματα αυτά παρουσιάζουν ενδιαφέρον, σε αρκετά τους σημεία «παραλλήλων βίων», για την Ελλάδα και για την Κύπρο. Μη λησμονούμε ότι η Ελλάδα έχει δηλώσει επανειλημμένως πως δεν υποστηρίζει αλλαγές συνόρων, ως «μη αναθεωρητικό» κράτος. Υπάρχει λοιπόν στην περίπτωση του Κοσόβου ένας ισχυρός σύμμαχος των μη αναθεωρητικών ελληνικών θέσεων των βασιζομένων άλλωστε στην διεθνή νομιμότητα. Οι φόβοι του Ισραήλ για το βαλκανικό Ισλαμιστικό κίνημα, ιδιαίτερα δε αυτό με τα ισλαμο-αλβανικά μεγαλοϊδεατικά χαρακτηριστικά, πρέπει να γίνουν σεβαστοί και κατανοητοί από την Αθήνα. Άλλωστε η χώρα μας θα πρέπει να αξιολογήσει πρώτη τις επιπτώσεις που υπομιμνήσκονται από τους δύο αμερικανούς αναλυτές και μάλιστα με μονομερή δήλωση, αυτήν της αλβανοκοσοβαρικής πλευράς.